

JOURNAL OF RESEARCH
IN EDUCATION AND SOCIETY
EĞİTİM VE TOPLUM
ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
ISSN: 2458 - 9624 (Online)

Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi/JRES, 4(2), 124-134, 2017

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ÖZYETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ

ANALYZING PRESCHOOL TEACHER CANDIDATES' SELF EFFICACY IN THE USE OF CREATIVE DRAMA METHOD

Meryem ÇELİK¹

¹Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü. Düzce, Türkiye, mtancelik@gmail.com

Gönderim Tarihi: 07.04.2017

Düzeltilme Tarihi: 22.11.2017

Kabul Tarihi: 13.12.2017

Öz

Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlikleri ve bu özyeterlikleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimleyici ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2013 yılında okul öncesi eğitimi lisans programına devam eden drama dersi almış 216 öğrenci oluşturmuştur. Veriler “Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarının drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin cinsiyet açısından değişmediği ancak, sınıf düzeyi açısından değiştiği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı drama, Okul öncesi öğretmen adayları, Özyeterlik

Abstract

The purpose of this study is to analyze the preschool teacher candidates' self efficacy in the use of the creative drama method and the correlation between self-efficacy and various variables. A descriptive relational survey design was used in this research. The participants were 216 students who studied at the Program of Preschool Education in 2013 and who took the Drama Course. The students were given the 'Scale of Self Efficacy Beliefs Towards the Use of Creative Drama Method'. The results indicate that while the teacher candidates' self-efficacy levels towards the use of drama method do not differ with respect to gender, their self-efficacy levels towards the use of drama method differ in terms of grade level.

Keywords: Creative drama, Preschool teacher candidates, Self-efficacy.

Giriş

Drama, bir kelimenin, kavramın, davranışın, cümlenin, fikrin, deneyimin ya da olayın tiyatro tekniklerinden ve oyunsu süreçlerden yararlanarak anlamlandırılması, canlandırılmasıdır (San, 1996). Eğitimde drama ve yaratıcı drama; bir lider eşliğinde herhangi bir konunun doğaçlama ve rol oynama gibi teknikleri kullanarak bir grupta ve bu grubun yaşantılarından yola çıkarak oyunsu süreçlerde canlandırma yapmadır. Bu canlandırma süreçlerinde oyunun genel özelliklerinden yola çıkılarak, lider drama öğretmeni/eğitmeni eşliğinde amaçlanan öğrenme çıktılarına ve grubun yapısına göre önceden belirlenmiş bir ortamda drama etkinliği gerçekleştirilir (Adıgüzel, 2006).

Yaratıcı drama yönteminin eğitimde uygulanması bugünkü hâlini alana kadar pek çok evreden geçmiştir. Yurtdışında ilk eğitimde drama niteliğindeki uygulama olarak bir köy öğretmeni olan Harriet-Finloy Johnson'ın "Öğretimin Dramatik Yöntemi" adlı kitabı ve sınıfta uyguladığı "make believe play - öyleymiş gibi yapması" örnek gösterilebilir. Dorothy Heathcote dramayı yaparak öğrenme kavramına indirgemiş ve öğrencilere drama çalışmalarında gerçek yaşantılar yaşatma dönemini başlatmıştır (Akar-Vural & Somers, 2011; San, 1991; Tuluk, 2004). Ülkemizde ise eğitimde yaratıcı drama uygulamaları Osmanlıların son dönemine dayanmaktadır (Akyüz, 2004; Aslan, 2011; Ömeroğlu, Yayla-Ceylan, Erbay & Özyürek, 2013). Ancak Türkiye'de çağdaş bir yaklaşımla ele alındığı tarih 1980'lerin başına rastlar. 1980'li yıllardan bugünlere ise yaratıcı drama çağdaş yaklaşımlarla ve bilimsel olarak ele alınmış, özellikle yüksek lisans ve doktora düzeyindeki tezlerle kuramsal olarak geliştirilmeye çalışılmıştır (Parlak-Rakap, 2014).

Birçok çalışma dramanın eğitimdeki önemini ortaya koymaktadır. Bu araştırmalar genellikle dramanın çocukların üzerindeki etkileri, gelişimlerine olan katkıları, öğretmenlerin dramayla ilgili yeterlikleri, görüşleri, algıları ve tutumları gibi konularda yapılmıştır. Dramanın eğitimdeki önemi bu çalışmalar sonucunda daha da iyi anlaşılmıştır (Fleming, Merrell & Tymms, 2004; Hui & Lau, 2006; Kraemer, 2002; Nunez, 2003; Sextou, 2002; Veach & Gladding, 2007).

Okul öncesi eğitiminin çocukların gelişimindeki etkileri de düşünüldüğünde drama yöntemi uygun bir eğitim aracıdır (Bulut-Pedük & Erdoğan, 2014). Çocuğun gelişimine olan faydalarından dolayı okul öncesi öğretmen adaylarının dramayı bilme ve uygulama konusunda gerekli olan yeterliliğe sahip olması planlanmıştır. Bu amaçla okul öncesi

öğretmenliği lisans programında “Okul Öncesinde Drama” adı altında zorunlu bir ders bulunmaktadır. Bu ders bir dönem boyunca haftada bir saat teorik ve iki saat uygulamalı olarak yürütülmektedir. Ayrıca drama, 2013 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı’nda çocuklara uygulanacak etkinlikler içerisinde de yer almaktadır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adayları da yaratıcı dramanın öğrenme-öğretme sürecinin etkililiğini artırdığına ve çocuklar üzerinde önemli katkıları olduğuna inanmaktadırlar (Gürol, 2002; Ormancı & Şaşmaz-Ören, 2010). Dramanın çocuklar üzerindeki olumlu etkileri büyük ölçüde drama uygulamalarını gerçekleştirecek olan öğretmenin yeterliğine bağlıdır. Yaratıcı drama yönteminin etkili bir şekilde öğrenme öğretme sürecinde kullanılması için öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yöntem hakkında yeterli bilgiye sahip olmalarının yanı sıra yöntemi uygulayabileceklerine dair özyeterliklerinin de yüksek olması gerekmektedir. Çünkü öğretmen davranışları öğrencilerin öğrenmelerini ve başarılarını etkilemektedir (Morrow & Gambrell, 2004; Neuman & Dickinson, 2002; Thornton, Crim & Hawkins, 2009). Bandura özyeterliği “bireyin belli bir işi başarılı bir şekilde gerçekleştirmesi için gerekli etkinlikleri organize edip başarılı olabileceğine olan inancı” olarak tanımlamıştır (aktaran Can & Cantürk-Günhan, 2009). Özyeterlik inancı öğrencide olumlu değişikliklere sebep olabilmek için öğretmenin kendi yeteneklerini değerlendirmesidir (Tran vd., 2012). Öğretmenlerin öğretimsel özyeterliklerine ilişkin inancı, eğitim-öğretim sürecinde aldığı çeşitli kararlarını etkileyen en büyük etmenlerden biridir. Bu bağlamda, öğretmenlerin özyeterliklerinin yaratıcı drama süreci üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Yaratıcı dramanın çocuklar açısından yararları düşünüldüğünde, öğretmen adaylarının dramayı bilme ve uygulama yeterliliğine sahip olmaları kadar kendilerini drama yöntemini uygulamada başarılı bulmaları da önemlidir. Ancak ülkemizde bu alana yönelik yapılan araştırmalar yetersiz düzeydedir. Bu araştırmaların artırılması konunun öneminin ortaya konulması açısından gerekli görülmektedir. Bu sebepten dolayı okul öncesi öğretmen adaylarının mezun olduktan sonra drama yöntemini eğitim-öğretim faaliyetlerinde etkili bir şekilde uygulayabilmeleri için özyeterlik düzeylerinin belirlenmesi ve buna etki eden faktörlerin ortaya çıkarılması önemli görülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri ve bu düzeylerle çeşitli değişkenler (sınıf düzeyi ve cinsiyet) arasındaki ilişkileri incelemektir. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda okul

öncesi eğitimi öğretmen adaylarının drama yöntemini kullanmaya yönelik düzeyleri, Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin sınıf düzeyine ve cinsiyete göre farklılık gösterme durumları incelenmiştir.

Yöntem

Araştırmanın modeli olarak nicel araştırmalardan betimleyici ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Nicel araştırmalardan ilişkisel tarama modelleri iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2004).

Çalışma Grubu

Araştırma evreni Ataürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, İlköğretim bölümü Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği lisans programlarına devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örneklem belirleme yöntemi kullanılarak evreni oluşturan öğrenciler arasından tabaka örneklem yöntemi ile sınıflardan tesadüfi olarak seçilen 2013 yılında ilgili lisans programına devam eden drama dersi almış 2, 3, 4. sınıflardan 216 öğrenci oluşturmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Can ve Cantürk-Günhan (2009) tarafından geliştirilen "Yaratıcı Dramaya Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek 47 maddeden oluşmaktadır ve ölçek maddelerinin otuz altısı olumlu, on biri olumsuzdur. Bu maddeler: "Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilere farklı bakış açılarını gösterebilirim", "Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin bilgilerinin kalıcı olmasını sağlayamam" gibi maddelerden oluşmaktadır. Tüm maddeler 1 (Hiç Katılmam), 2, 3, 4, 5 (Tam Katılım) şeklinde puanlanmaktadır. Ölçek tek faktörlüdür. Ölçeğin güvenirlik katsayısı Cronbach Alpha .96 olarak bulunmuştur (Can & Cantürk-Günhan, 2009).

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 18.0 programında aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde, varyans analizi ve t-test istatistiksel teknikleri ile analiz edilerek tablolandırılmıştır.

Bulgular

Okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanma düzeyleri ile cinsiyet ve sınıf değişkenleri arasında ilişkiye yönelik bulgular aşağıda verilmiştir.

Çalışmanın örnekleminde yer alan öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Cinsiyet ve Sınıf Düzeyine Ait Sonuçlar

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Kız	180	83.3
	Erkek	36	16.7
	Toplam	216	100
Sınıf Düzeyi	2. Sınıf	86	39.8
	3. Sınıf	66	30.6
	4. Sınıf	64	29.6
	Toplam	216	100

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik aritmetik ortalama, standart sapma, maksimum ve minimum puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Maksimum ve Minimum Puanları

	n	\bar{X}	SS	Maksimum	Minimum
Özyeterlik Düzeyleri	216	185.13	26.56	235	96

Tablo 2 incelendiğinde yapılan betimsel analizler sonucunda okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik puanlarının ortalamasının 185.13 olduğu görülmektedir. Özyeterlik düzeyi açısından en yüksek puanın 235, en düşük puanın ise 96 olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ölçekte 47 madde olduğu için alınabilecek en düşük 47, en yüksek 235 puan göz önüne alındığında, okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı dramayı kullanmaya yönelik öz yeterlik ölçeğinde maddelere verdikleri yanıtların daha çok “çok katılırim” seçeneğinde toplandığını göstermektedir.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik varyans analizi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3

Sınıf Düzeyine Göre Özyeterliklerin Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	ss	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	12630	2	6315	9.67	.00*	2-3
Gruplarıçi	139059	213	653			
Toplam	151689	215				

* p<.05

Tablo 3'te görüldüğü gibi okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik varyans analizi sonucunda sınıf düzeyine göre anlamlı farklılığın F (2,213) = 9.67, p<.05 olduğu belirlenmiştir. Varyans analizi sonucunda ortaya çıkan farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla Dunnett C testi uygulanmıştır. Dunnett C testi sonucunda 2. ve 3. sınıflar arasındaki farkın 2. sınıfların lehine anlamlı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'te öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri grup ortalamaları ve t-testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 4

Cinsiyete Göre Özyeterlik Düzeyleri, Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve T-Testi Analizi Sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	SS	t	p
Kız	180	185.92	26.89	97	.70
Erkek	36	181.22	24.87		

p>.05

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının cinsiyete göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik düzeyleri t-testi analizi sonuçlarına göre kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasındaki farkın (p>.05) anlamlı olmadığı görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın sonucunda okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin sınıf düzeyi değişkeni arasında 2. sınıfların lehine anlamlı bir farkın olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Okul öncesi öğretmenliği programında drama dersinin 2. sınıfta yer alması, öğrencilerin yakın zamanda drama uygulamaları yapması dolayısı ile dramaya ilişkin özyeterlik düzeyleri artırmış olabilir. Aslan'ın (2014) yaptığı

çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının drama yöntemini kullanmaya yönelik 1 ve 2. sınıflara göre 3 ve 4. sınıflarda yaratıcı drama özyeterlik algılarının daha yüksek olduğu ancak fen bilgisi, Türkçe ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarında sınıf düzeyinde bir farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Yıldırım'ın (2011), okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını incelediği çalışmasında, öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının etkilenmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonucunda okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin yüksek olduğu ve cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farkın olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgu sonucunda hem erkek hemde kız öğrencilerin drama yöntemini kullanmada kendilerini yeterli gördükleri düşünülebilir. Yapılan birçok araştırma da bu bulguyu desteklemektedir. Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili yeterliklerini inceleyen Tutuman (2011), Türkçe öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı bulgusu bu sonucu desteklemektedir. Yıldırım'ın (2008) sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yeterlikleri ve uygulama düzeyleriyle ilgili çalışmasında da aynı sonuçlar elde edilmiştir. Altıntaş (2012) araştırmasına Gazi, Trakya ve Kafkas üniversitelerinde öğrenim gören fen bilgisi öğretmeni adaylarının drama dersine yönelik ortalama öz yeterlik puanları ile cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olmadığı sonucunu bulmuştur. Ancak Koç'un (2013) öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde drama yöntemini uygulama düzeyleri ve drama tekniklerine ilişkin yeterliliklerinin belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışmada kadın öğretmenlerin kendilerini daha yeterli gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Özgür-İşyar (2017) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin eğitimde dramaya ilişkin genel yeterlik algı düzeylerinin kadınlar lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Ceylan ve Ömeroğlu (2011), çalışmasında drama dersi alan okul öncesi lisans öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının okul öncesi eğitimde dramaya yönelik olumlu tutuma sahip olduğunu bulmuşlardır. Gürol (2002) yaptığı çalışmasında okul öncesi öğretmenleri ile öğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerini incelemiştir. Çalışma sonucunda öğretmen ve öğretmen adaylarının dramanın çok yararlı ve dramayı bilme, uygulama, gerekli görme düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Erbay ve Ömeroğlu (2013) okul öncesi öğretmenlerin demokratik tutumlarının drama uygulama yeterlikleri açısından inceledikleri araştırma sonunda drama uygulama yeterliğinin demokratik tutumun anlamlı bir açıklayıcısı olduğu; ayrıca öğretmenlerin drama etkinlikleri

sırasında demokratik davranışlar sergilediklerine ilişkin görüş bildirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Tanrıseven (2013) okul uygulamalarının öğretmen adaylarının eğitimde drama kullanımına ilişkin yeterlik algıları üzerindeki etkisini incelediği araştırmasında, öğretmen adaylarının drama etkinliklerini planlama, uygulama, değerlendirme ve drama kullanımına ilişkin genel yeterlik algılarının deney ve kontrol grupları arasında deney grubunun lehine anlamlı farklılıklar gösterdiği bulgusuna ulaşmıştır. Yıldız (2011) çalışmasında matematik eğitiminde yaratıcı dramayı bir öğretim yöntemi olarak kullanan öğretim elemanları ve öğretmenlerin çoğu dramanın matematik eğitiminde kullanımına dair kendilerini yeterli gördüklerini bulmuştur. Fenli (2010), araştırmasında, sınıf öğretmeni adaylarında, cinsiyet değişkeninin yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarını etkilemezken, yaratıcı drama dersini aldıktan sonra derse yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bertiz (2005) fen bilgisi öğretmen adaylarının yapılan drama uygulamalarından sonra dramaya karşı olumlu tutum geliştirdiklerini bulmuştur.

Araştırmanın sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

Başka üniversitelerdeki öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarıyla ilgili de çalışmalar yapılmalıdır. Diğer taraftan deneysel desenli çalışmalar ve nitel araştırma desenli çalışmalar yürütülebilir.

Okul öncesi eğitimi öğretmenliği lisans programında okutulan drama dersinin ders saati arttırılabilir. Not odaklı olmayan drama dersinin işlenmesi için özen gösterilebilir. Eğitim fakültelerinde, yaratıcı drama derslerinin etkili bir şekilde yürütülebilmesi için her türlü donanım, materyale sahip, drama atölyelerinin kurulması sağlanabilir.

Kaynaklar

Adıgüzel, Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı, bileşenleri ve aşamaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 16-27.

Akar-Vural, R. & Somers, W.J. (2011). *İlköğretimde drama: kuram ve uygulama*. Ankara: Pegem.

Akyüz, Y. (2004). Anaokullarının Osmanlı'da ilk programları ve ders uygulamaları ile yaratıcı dramanın ilk izleri. *Aklın ve Bilimin Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 51, 19-24.

Altıntaş, E. (2012). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının drama yöntemiyle fen ve teknoloji dersinin işlenmesine yönelik öz yeterlik ve tutumlarının belirlenmesi*. (Yüksek lisans

- tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- Aslan, G. (2014). *Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yönteminin kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- Aslan, N. (2011). Dramatik eğitimin ülkemizdeki tarihi. A.Köksal-Akyol (Ed). *İlköğretimde drama içinde* (s.41-58). İstanbul: Kriter.
- Bertiz, H. (2005). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumları ve öyküleme çalışmalarına ilişkin görüşleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- Bulut-Pedük, Ş. & Erdoğan, S. (2014). Okul öncesi eğitimde drama etkinliklerinin planlanması. A. Köksal-Akyol (Ed). *Her yönüyle okul öncesi eğitim-3 içinde* (s.117-130). Ankara: Hedef.
- Can, B. & Cantürk-Günhan, B. (2009). Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik ölçeği. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 4(1).
- Ceylan, Ş. & Ömeroğlu, E. (2011). Okul öncesi eğitimi öğretmenliği programındaki öğrencilerin ve dersi veren öğretim elemanlarının okul öncesi eğitimde drama dersine karşı tutumlarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 12(4), 225-242.
- Erbay, F. & Ömeroğlu, E. (2013). Okul öncesi öğretmenlerin demokratik tutumlarının drama uygulama yeterlilikleri açısından incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 171, 171-188.
- Fenli, A. (2010). *Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları (Makû Örneği)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- Fleming, M., Merrell, C. & Timms, P. (2004). The impact of drama on pupils language, mathematics, and attitude in two primary schools? *Research in Drama Education*, 9(2), 177-96.
- Gürol, A. (2002). *Okulöncesi eğitim öğretmenleri ile okulöncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesi*. (Doktora

- Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- Hui, A. & Lau, S. (2006). Drama education: a touch of the creative mind and communicative expressive ability of elementary school children in Hong Kong. *Thinking Skills and Creativity*, 1(1), 34-40.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Koç, İ. (2013). *Öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde drama yöntemini uygulama ve drama tekniklerine ilişkin yeterliliklerinin belirlenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- Kraemer, K. (2002). *Creative dramatics understanding teachers' perspectives*. (Master of arts). Sanjose State University.
- Ormancı, Ü. & Şaşmaz-Ören, F. (2010). Dramanın ilköğretimde kullanılabilirliğine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri: Demirci Eğitim Fakültesi örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 43(1), 165-191.
- Ömeroğlu E., Yayla-Ceylan Ş., Erbay F. & Özyürek A. (2013). *Dramatik etkinliklerden dramaya teoriden uygulamaya*. Ankara: Eğiten.
- Parlak-Rakap, A. (2014). Türkiye’de dramanın tarihsel gelişimi. A. Köksal-Akyol (Ed). *Her yönüyle okul öncesi eğitim – 3* içinde (s.27-44). Ankara: Hedef.
- Morrow, M.L. & Gambrell, B.L. (2004). *Using children’s literature in preschool comprehending and enjoying books*. USA: International Reading Association.
- Neuman, S.B. & Dickinson, D.K. (2002). *Handbook of early literacy development*. New York: Guilford.
- Nunez, L. (2003). *Mental imagery: training students through drama to use imagery in text recall*. (Doctoral dissertation). Arizona State University.
- Özgür-İşyar, Ö. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin eğitimde drama kullanımına ilişkin yeterlilik algıları ve drama kavramına yönelik metaforları ile görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- San, İ. (1991). Yaratıcı dramanın eğitsel boyutları. H.Ö.Adıgüzel (Ed). *Yaratıcı drama 1985–1998 yazılar* içinde (s. 113-122). Ankara: Naturel.

- San, İ. (1996). Yaratıcılığı geliştirilen bir yöntem ve yaratıcı bireyi yetiştiren bir disiplin: eğitsel yaratıcı drama. *Yeni Türkiye, Eğitim Özel Sayısı 2(7)*, 148- 161.
- Sextou, P. (2002). Drama teacher training in Greece: a survey of attitudes of teachers towards drama teachers. *Journal of Education for Teaching*, 28(2), 123-133.
- Tanrıseven, I. (2013) Okul uygulamalarının öğretmen adaylarının eğitimde drama kullanımına ilişkin yeterlik algıları üzerindeki etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(1), 389-412.
- Thornton, J. S., Crim, C. L. & Hawkins, J. (2009). The impact of an ongoing professional development program on prekindergarten teachers' mathematics practices'. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 30(2), 150-161.
- Tran, N. A, Schneider, S., Duran, L., Conley, A.M., Richland, L., Burchinal, M., ... Martinez., M. (2012). The effects of mathematics instruction using spatial temporal cognition on teacher efficacy and instructional practices. *Computers in Human Behavior*, 28, 340–349.
- Tuluk, N. (2004). Yaratıcı drama. *Pivolka*, 3(15), 10–12.
- Tutuman, O. Y. (2011). *Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama uygulama yeterlilikleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- Veatch, L. J. & Gladding, S. T. (2007). Using creative group techniques in high schools. *The Journal For Specialists in Group Work*, 32(1), 71-81.
- Yıldırım, İ. N. (2008). *İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin yeterlilik ve uygulama düzeylerinin belirlenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- Yıldırım, Y. (2011) *Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.
- Yıldız, E. (2011) *Yaratıcı dramayı matematik öğretiminde yöntem olarak kullanan öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının yönetime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> sayfasından alındı.